

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
ДМШ №1 ім. П. Майбороди

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ДМШ№1
ім. П. Майбороди

Протокол №1
від 05 вересня 2022р.

_____Є.Дудник
наказ № 26/1- Д
від 05 вересня 2022р.

**Освітня програма з музичного мистецтва
Полтавська дитяча музична школа №1 імені П. Майбороди
Полтавської міської ради
початкового (елементарного) підрівня ,
складена на основі типової навчальної програми
«Музичний інструмент Кларнет»**

Полтава2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма з навчальної дисципліни «**Музичний інструмент кларнет**» розроблена з дотриманням вимог до обсягу та результатів навчання, передбачених типовими освітніми програмами елементарного підрівня початкової мистецької освіти (наказ Міністерства культури України від 24.04.2019 № 352), містить загальний нормативний зміст, обсяг та нормативні результати навчання учнів гри на кларнеті, а також окреслює рекомендовані підходи до планування й організації освітнього процесу. Нормативний зміст навчання за типовою навчальною програмою базується на досягненнях вітчизняної школи гри на кларнеті, надбаннях і традиціях провідних світових шкіл, методиках сучасної української та інших національних шкіл.

Навчальна програма «Музичний інструмент кларнет» розрахована на чотири роки та розподіляється на два періоди. Перші два роки навчання рекомендовано проводити на музичному інструменті блокфлейта (за типовою навчальною програмою, розробники якої: В. А. Дульдєр, В. Є. Баранова, І. С. Лозбін). Це початковий інструмент, що дозволяє учням більш раннього віку опанувати базові навички гри на духовому інструменті. На першому-другому роках навчання учні засвоюють нотну грамоту, отримують навички з постановки виконавського апарату, відпрацьовують техніку дихання, освоюють принцип дії духового інструмента, навчаються орієнтуватися в музичних жанрах, здобувають навички самостійної роботи. Опанування кларнета розпочинається з 3-го року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти.

Типова навчальна програма може бути основою для розроблення викладачем робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «**Музичний інструмент кларнет**». У робочій навчальній програмі, розробленій на основі цієї типової навчальної програми, викладач деталізує, конкретизує та адаптує нормативний зміст дисципліни, передбачений типовою навчальною програмою, відповідно до місцевих умов і потреб учня / учениці, визначає організаційні форми проведення та види навчальних занять, форм та методів викладання, необхідне методичне забезпечення, форми та засоби контролю якості знань учнів з урахуванням індивідуального підходу. А також викладач може реалізувати власний алгоритм викладання через перерозподіл нормативного змісту навчального матеріалу дисципліни за модулями, уточнення додаткових обсягів навчального матеріалу та результатів навчання понад визначених типовою навчальною програмою.

Мета вивчення орієнтована на формування в учнів елементарних навичок володіння інструментом, систематизацію нормативного змісту навчальної дисципліни «**Музичний інструмент кларнет**» у логічній послідовності та визначення нормативних результатів навчання, розвиток музичного світогляду, мотивацію подальшого навчання гри на кларнеті на наступному (середньому (базовому)) підрівні початкової мистецької освіти.

Освітній процес з навчальної дисципліни «**Музичний інструмент кларнет**» здійснюється у формі навчальних занять, заходів поточного та підсумкового контролю. Основною формою є *індивідуальний урок*.

Навчання проводиться за модулями. Кожен модуль передбачає формування певної частини компетентностей, що стають основою для подальшого навчання та досягнення нормативних навчальних результатів після завершення опанування типової навчальної програми.

З метою реалізації індивідуального підходу до кожного / кожної учня / учениці відповідно до принципів модульної системи навчання в робочій навчальній програмі *загальну кількість навчальних годин* рекомендовано розподіляти на розсуд викладача на: поглиблення та вдосконалення набутих навичок та вмій учнів або збільшення часу на вивчення окремих модулів у зв'язку з індивідуальною потребою учня / учениці; повторення / закріплення пройденого матеріалу; репетиції та підготовку до контрольних заходів та / або публічних виступів; планування та проведення інших форм роботи (відвідування культурно-мистецьких заходів, пов'язаних зі змістом мистецької освіти тощо); відпрацювання нормативного змісту навчання через непередбачувані обставини (карантин, хвороба учня / учениці тощо).

Навчальний репертуар з навчальної дисципліни «Музичний інструмент кларнет» формується викладачем самостійно з урахуванням індивідуальних здібностей учнів.

Для моніторингу рівня навчальних досягнень учнів застосовуються форми **поточного та підсумкового контролю**.

Поточний контроль здійснюється: під час навчальних занять (поурочний контроль); за підсумками кожного модуля (модульний контроль). Поточний контроль може здійснюватися у формі контрольних уроків, прослуховувань, заліків, у тому числі технічних. Конкретні форми поточного (поурочного, модульного) контролю визначаються викладачем відповідно до робочої навчальної програми.

Підсумковий річний контроль здійснюється після завершення кожного року навчання у формі академічного концерту, що включає результати навчання за типовою навчальною програмою. Наприкінці другого року навчання проводиться підсумковий контроль за результатами опанування типової навчальної програми у формі іспиту.

Програму кожного заходу поточного та підсумкового контролю слід komponувати з різнохарактерних та різностильових музичних творів. Рекомендовано включати до програми твори українських композиторів або обробки українського мелосу.

Визначення міри досягнення учнями результатів навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти передбачає оцінювання через виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Оцінювання має бути систематичним і послідовним, спрямованим на підтримку учнів в їхніх навчальних успіхах, розуміння ними власного прогресу навчання й формування бажання досягати навчальних результатів за типовою навчальною програмою; воно не передбачає порівняння з досягненнями інших учнів та не залежить від складності опанованого репертуару, темпу набуття компетентностей тощо. Оцінювання в процесі **підсумкового контролю** здійснюється за результатами опанування типової навчальної програми в повному обсязі та передбачає перевірку набутих фахових компетентностей за показниками, що відповідають нормативним результатам навчання, визначеним типовою навчальною програмою.

Нормативний зміст та загальні вимоги.

Строк навчання 4 роки

1 рік навчання

1-2-й модуль.

Ознайомлення з кларнетом, та правилами користування і догляду за інструментом. Постановка виконавського дизайну, застосування комплексу вправ, які сприяють володінню виконавським диханням.

Спрямована робота язика. Раціональна постановка рук, ніг, корпусу, голови.

3-4-й модуль.

Гра подовжених звуків, розвиток техніки дихання, рухливості і витривалості губного апарату, чіткості і гнучкості язика під час виконання атаки звуку. Елементів музичної виразності

Видобування звуків 1-ї та малої октави.

Видобування звуків 2-ї октави

Гама Соль, Фа, Сі-бемоль мажор, Ля мінор, арпеджіо тризвуків. Вивчення в повільному темпі штрихів даташе та легато.

5-6 легких пес

1-2 етюди.

Контрольні заходи:

Відкритий публічний виступ (кінець навчального року), дві різнохарактерні песи. Технічний залік (лютий місяць) 1 етюд, гама Фа мажор.

2-й рік навчання

1-2 модуль

Цілеспрямована робота по закріпленню постановочних моментів.

Вдосконалення гри подовжених звуків

Розвиток техніки губного апарату, виконавського дихання.

Вироблення навиків самоконтролю, перші спроби проаналізувати свою гру.

5-6 різнохарактерних творів (в тому числі партії з ансамблю)

2 етюда, читання нот з листа

3-4 модуль

Вивчення позначень динамічних відтінків. Вміння відтворити деякі з них під час виконання подовжених звуків, а також у гамах, Етюдах, песах.

Вивчення знаків скороченого письма.

Гама: мажорні, мінорні до 2-х знаків при ключі у дві октави в помірному темпі, арпеджіо тризвуків.

Вивчення штрихів даташе, легато, стакато, комбінованих штрихів.

Хроматична гама в повільному темпі.

5-6 різнохарактерних творів (в тому числі партії з ансамблю)

2 етюда, читання нот з листа

Контрольні заходи:

Публічний виступ (грудень) 2 різнохарактерні песи

Технічний залік (лютий) гама, 1 етюд

Підсумковий відкритий виступ (квітень-травень) 2 різнохарактерні песи

3-й рік навчання

1-2-й модуль

Розвиток музичної пам'яті

Вдосконалення навиків читання нот з листа.

Розвиток техніки губного апарату виконавського дихання

Створення необхідних умов для розвитку властивостей пам'яті учня

3-4 різнохарактерних пєси

2 етюда

Читання нот з листа

3-4-й модуль

Вивчення штриха маркатто, закріплення раніше вивчених штрихів, використання у грі комбінованих штрихів.

Мажорні та мінорні гами до 2-х знаків, арпеджіо тризвуків.

Хроматична гама в помірному темпі

3-4 різнохарактерних пєси

2 етюда

Контрольні заходи

Технічний залік (лютий) гами, 1 етюд

Підсумковий відкритий виступ (квітень-травень) 2 різнохарактерні пєси

4-й рік навчання

1-2й модуль

Виховання в учня волі, цілеспрямованості, характеру.

Виховання в учня вміння самостійно вирішувати творчі завдання

Розвиток відчуття метроритму

Гама мажорні та мінорні до 3-х знаків при ключі, арпеджіо тризвуків

Гра гами в дві октави штрихами даташе, лігато, стакатто, різними ритмічними групами.

3-4-й модуль

Вдосконалення читки нот з листа

Хроматична гама в помірному темпі

1 твір великої форми (сонатина, концертино)

2-3 пєси різного характеру, в тому числі і партії з ансамблю

Читання нот з листа.

2 етюда на різні види техніки

Контрольні заходи:

Публічний виступ (листопад) – 2 різнохарактерні пєси

Технічний залік (Грудень) – гами, арпеджіо, 1-2 етюди

Відкритий публічний виступ – 2 різнохарактерні пєси

Підсумковий публічний виступ (травень) – твір великої форми, пєса, етюд.